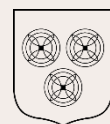

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Bergetskolan

2024

**ORSA
KOMMUN**

Introduktion

Detta är Bergetskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Den beskriver vårt systematiska och målinriktade likabehandlingsarbete som syftar till att **främja** lika rättigheter och möjligheter för alla elever, samt att **förebygga** och förhindra trakasserier och kränkande behandling på skolan och i fritidshemmet. Planen beskriver även det **åtgärdande** arbete som vi utför när någon känner sig utsatt.

Trakasserier är kopplade till diskrimineringsgrunderna, medan kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet genom att till exempel retas, mobba, frysa ut, knuffas eller fysiskt göra någon illa.

De lagstadgade diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Förskolor och skolor i Orsa kommun använder sig av en digital plattform för att hantera kränkningssärenden. Denna plattform heter Draftit och ligger på kommunens intranät och kan användas via dator, mobil eller surfplatta. Plattformen är GDPR-säker och effektiviserar arbetet genom mindre pappershantering. Denna hantering ger oss en tydlig överblick över ärenden och statistiken hjälper oss att rikta resurser rätt i det förebyggande och främjande arbetet.

Planen är indelad i tre kapitel enligt följande:

Kapitel 1: *Våra rutiner för att skapa, följa upp och utvärdera skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling*

Kapitel 2: *Våra beslutade åtgärder utifrån genomförd utvärdering och kartläggning*

Kapitel 3: *Våra rutiner för att utreda och åtgärda när en elev diskriminerats, trakasserats eller kränkts*

Vår vision

Arbetet med likabehandling och trygghet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde, samt att utveckla en skolmiljö där alla elever får förutsättning för att lära, utvecklas och må bra i en trygg miljö. Likabehandlingsarbetet skall genomsyra hela verksamheten - undervisning, förhållningssätt, regler och rutiner.

Vi vill skapa en miljö där hänsyn, gott uppförande och ömsesidig respekt präglar umgängestonen.

Vi vill att alla elever känner sig sedda och att ingen utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkningar.

Arbetet med likabehandling i skolan handlar om
att förverkliga FN:s barnkonvention

Kapitel 1: *Våra rutiner för att skapa, följa upp och utvärdera skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling*

Samarbete är grunden för ett framgångsrikt arbete mot diskriminering och kränkningar. Vi vill att likabehandlingsarbetet skall involvera all skolpersonal, samtliga elever och deras vårdnadshavare. Allas möjlighet till delaktighet och inflytande är viktigt för att vi skall nå vårt mål med en trygg arbetsmiljö och ett gott socialt klimat på skolan. Deltagandet innefattar såväl kartläggningsarbetet, analys och framtagande av aktiva åtgärder, samt uppföljning och utvärdering.

Elevernas delaktighet

- Klassrådsprotokoll där arbetsmiljön finns som fast punkt med punkter som kommer från elevrådet och tvärtom
- Trygghetsvandring
- Elevrådsprotokoll där arbetsmiljön finns som fast punkt där frågor aktualiseras och diskuteras tillsammans med eleverna för att sedan spridas via klassråden
- Enkätundersökning – samtliga elever under vårterminen
- Analys av enkätsvaren delges delvis till eleverna på elevråd
- Utvecklingssamtal – läraren frågar om trygghet och trivsel
- Elevhälsans enskilda samtal med eleverna med fokus på trygghet och hälsa med samtliga klasser
- Trivselregler som tas fram av eleverna
- Ordningsreglerna diskuteras och tas fram via klassråd och beslutas på elevråd vid skolstart

Vårdnadshavarnas delaktighet

- Föräldramöte – varje hösttermin, presentation av planen
- Utvecklingssamtal
- Skolverkets enkät
- Meitner – information

Personalens delaktighet

- Arbetslagsmöten- fast punkt på dagordningen
- Arbetsplatsmöte (APT) – planen aktualiseras vid fasta punkter minst fyra gånger under ett läsår
- Enkätundersökning
- Analys av elevenkät eftergenomförande i arbetslagen
- Elevhälsoteamet har kränkningar som punkt på dagordningen på sina enskilda möten
- Kollegialt lärande, lärlag
- Systematiskt kvalitetsarbete: Trygghet finns som en del i årets "smarta mål" som diskuteras vid analysdagarna "trafikljus-dagar": Var är vi? Var ska vi? Hur gör vi? Hur blev det? Planen ska aktualiseras vid VU-dagar
- Barnkonventionen ingår i det kontinuerliga arbetet

Förankring av planen

Denna plan är skolans verktyglåda vad gäller främjande och förebyggande arbetet likabehandling, trygghet och trivsel i skolan. För att planen skall fungera som den verktyglåda den är tänkt att vara behöver den vara väl känd och förankrad i verksamheten. Personal och elever är delaktiga i

utformandet av planen och vårdnadshavare ska ha kännedom om att den finns och vad den innehåller.

Den färdiga planen presenteras på elevråd, klassråd, föräldramöten och APT-möten. Arbetslagen diskuterar innehållet i planen löpande under året.

Utvärdering av 2022 års plan

Planen har utvärderats i arbetslagen. Har vi genomfört aktiviteter som planerat? Vad har gått bra? Mindre bra?

- Majoriteten av åtgärderna har genomförts.
- Trivsel och trygghetsenkäten genomfördes i maj 2023 i alla klasser. Gällande frågan om elevernas trygghet påvisade enkäten att vi hade 15,2 % elever som inte kände sig trygga i skolan. Siffran har ökat mot föregående år (2022) som var 8,1%. I analysen för läsåret 23/24 valde vi att fokusera på vad som gör eleverna otrygga, där fokuserade vi på om vi kan urskilja vilka individer som skapar otrygghet och hur vi kan stötta dem. Detta gjordes genom en kartläggning i november som följs upp i mars för att sedan utvärderas i maj när enkäten ska genomföras igen.
- En trygghetsvandring har genomförts under hösten, via elevrådet, eftersom trygghetsteamet upplöstes och överfördes till ett uppdrag för elevrådet. Farozoner på skolan är fotbollsplanen och "lilla skogen" vid kojorna.
- Enskilda samtal med EHT-personal utfördes/utföres under höstterminen 2023 och även under 2024. Detta har varit uppskattat av eleverna och därför fortsätter vi med samtalen, både som en åtgärd som skapar trygghet och som en del i kartläggningen. Samtalen ger fördjupad information gällande tryggheten. Detta analyseras i april när alla samtal är genomförda av EHT-personalen och presenteras sedan för respektive klasslärare/arbetslag.
- Rastoteket finns kvar, men efter ett gemensamt beslut med elevrådet tog vi bort att eleverna behövde stå i utlåningen, eftersom detta skapade otrygghet för de elever som lånade ut prylar på grund av enskilda individer. Detta har tagit bort oron kring Rastoteket.
- Rastaktiviteter har fungerat bra, allt fler elever väljer att delta. Vi fortsätter och utökar med minst en rastaktivitet/dag. Fler elever från mellanstadiet deltar, vilket beror på att aktivitetsledarna är samma personer som bedriver MVP med eleverna.
- "Agera tillsammans" har ändrat namn till "MVP" och där ser vi att det är bra att börja på höstterminen i åk 5 och inte på vårterminen som vi gjorde föregående år. Tyvärr har vi inte haft möjlighet att genomföra det med alla klasser, som vi planerat.
- Det har varit framgångsrikt med "Nätsmart" och mellanstadiet fortsätter med medvetna lektioner där vi tar upp det egna ansvaret om det man skriver på nätet och hur man agerar om man råkar ut för något i Sociala medier. Det sprids även en information via "Aktiv skola" gällande grooming under februari till vårdnadshavare och elever.
- "Kick-offen" för åk 6 på campingen var uppskattad, byter namn till Kamratkampen och kommer att fortsätta även kommande år. Föräldramötet med vårdnadshavarna inför åk 7 med socialtjänst, polis och skolan var också uppskattat och ska genomföras även 2024.
- Implementeringen av Drafit, som är ett digitalt anmälningssystem, har gått bra och vi får med det en naturlig arbetsgång som säkerställer att kränkningsärendena anmäls, utreds, åtgärdas, följs upp och avslutas på ett rättssäkert sätt.
Datan kan sedan användas för vidare analyser och ska aktualiseras under 2024 på ett mer aktivt sätt till personalen i trygghetsarbetet vid analysdagarna i mars, juni och november 2024 samt i januari 2025.

Kapitel 2: Våra beslutade åtgärder utifrån genomförd utvärdering och kartläggning

Kartläggning

- Enkät har gjorts för elever i alla klasser på slutet av vårterminen och i november
- Enkät för personal
- Utvecklings- och hälsosamtal har genomförts som tar upp frågor kring planen
- Elevintervjuer
- Trygghetsvandring

Mål

- Involvera elever, vårdnadshavare och personal i arbetet kring planen mot diskriminering och kränkande behandling. Få alla att agera tillsammans för en tryggare skolgång.

Våra åtgärder för "Trygghet och trivsel"		
Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Trygghet som fast punkt på elevrådet	Löpande	Rektor
Luciapysssel åk F-6 i faddergrupper	Efter genomförande	Personal
Trivselregler/Ordningsregler åk F-6	Vid klassråd och elevråd	Rektor, personal på skolan
Aktiviteter mellan årskurser i vardagliga arbetet	Efter genomförande	Personal
Använda "Lågaffektivt bemötande"	Löpande	Personal
Bergetolympiad vårterminen 2024	Efter genomförande	Personal
Rast- och bussvärd	Vid terminsslut och termins början	Rektor tillsammans med arbetslagsledare
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Löpande	Berörda pedagoger
Rastaktiviteter	Löpande	Fritidspersonal
"MVP", metod som används i år 5 för att medvetandegöra och ge verktyg i att agera vid händelser och få förståelse för vad våld är. I samarbete med socialtjänsten.	Efter genomförande	Saga Wiström, Ronja Wiström och rektor
"MVP" utbildning till samtlig personal på mellanstadiet för att få ett gemensamt förhållningssätt/förståelse.	Januari 2025	Arbetslagsledare 4-6, rektor
Rastoteket, erbjuda saker att aktiveras med till raster.	Juni 2024, januari 2025	Fritidspersonal

Kamratkampen för åk 6 (samtliga skolor i Orsa) på campingen för göra mildra övergången till åk 7	Maj 2024	Samtliga F- 6 rektorer, (Saga Wiström leder arbetet med eleverna med stöd av personal som undervisar i åk 6 från samtliga skolor och EHT-personal).
"Inför åk 7" föräldramöte för all åk 6 vårdnadshavare på Bergetskolan mars-2024, med representanter från polis, socialtjänst och skolan.	Efter genomförande	Samtliga rektorer
NätSMART	Löpande	Personal mellanstadiet

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden
"Kön"

Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Medvetna diskussioner i det vardagliga arbetet	Löpande	All personal
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Löpande	Berörda pedagoger
Tjänstetillsättning	Vid aktuella tillfällen	Rektor
Personal ifrågasätter rådande könsnormer, till exempel "Har färger kön?" Inte överföra våra "gamla" värderingar på eleverna genom att ta upp saker som för dem redan är självklara.	Löpande	Personal
Normkritiskt förhållningssätt	Löpande	Personal

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden
"Könsöverskridande identitet eller uttryck"

Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Könsneutrala toaletter	Januari 2025	Rektor
Tillgång till trygga omklädningsrum. (Vid behov och efter medgivande av berörd elevs vårdnadshavare)	Januari 2025	Rektor
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Löpande	Berörda pedagoger
Normkritiskt förhållningssätt	Löpande	Personal
Läsa böcker, fakta- och skönlitterära, lämpliga för ålder med normkritiska inslag	Löpande	Berörda pedagoger, personal

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden
"Religion eller annan trosuppfattning"

Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Neutral vid undervisning i religion och prata om religionsfrihet.	Januari 2025	Berörd pedagog
Påvisa likheter i de olika världsreligionerna	Januari 2025	Berörd pedagog
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Januari 2025	Berörd pedagog

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden
"Sexuell läggning"

Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Könsneutrala toaletter	Januari 2025	Rektor, klasslärare, mentor
Tillgång till trygga omklädningsrum (Vid behov och efter medgivande av berörd elevs vårdnadshavare)	Januari 2025	Idrottslärare
Sex- och samlevnadsundervisning utifrån denna diskrimineringsgrund, åk 3–6	Januari 2025	Berörda pedagoger
Olika familjer sammansättning, F-6	Januari 2025	Berörda pedagoger
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Januari 2025	Berörda pedagoger

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden

"Ålder"

Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	December 2023	Berörda pedagoger
Tjänstetillsättning	Vid aktuellt tillfälle	Rektor
Kamratvecka	Efter genomförandet	Trygghet- och trivselteam
Faddergrupper	December 2023	Berörda pedagoger

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden

"Etnisk tillhörighet"

Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Se över läromedel utifrån ett normkritiskt perspektiv.	Inför användning av läromedel	Berörda pedagoger
Världskartor i varje klassrum för att visa på olika perspektiv – fysiskt eller via smartboard	Januari 2025	Berörda pedagoger
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Januari 2025	Berörda pedagoger
Vid behov information från skola och fritids på flera språk	Vid behov	Rektor, ledning för Lärande

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden

"Funktionsnedsättning"

Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Skapa en NPF-vänlig miljö. Skapa pedagogisk tillgänglighet för elever med funktionsnedsättning. Tydlighet, struktur, förutsägbarhet, anpassningar efter kognitiva svårigheter, socialt samspel och kommunikation.	VU-dagar och fortlöpande på EHT och EHM, januari 2025	Pedagoger, EHT och rektor
Läs- skriv- språksvårigheter. Anpassa undervisningen så att den fungerar för alla. Utveckla arbetet med språkutvecklande arbetssätt	VU-dagar och fortlöpande på EHT och EHM. Januari 2025	Pedagoger, lärlaget, förstelärare, EHT och rektor
Ljudutjämningsystem i klassrummen.	Löpande	Rektor
Handikapptoiletter	Januari 2025	Rektor
Anpassade lokaler för till exempel rullstolsburna	Januari 2025	Rektor
Skolgång enligt särskolans läroplan	EHT	EHT, Rektor
Anpassad studiegång enligt 3 kap 9–12 §§ Skollagen	EHT	Rektor
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Januari 2025	Berörda pedagoger

Kapitel 3: *Bergetskolans rutiner för att utreda och anmäla kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering*

En förenklad beskrivning av **diskriminering** är enligt diskrimineringslagen att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder). Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Kränkande behandling är det begrepp som används i 6 kapitlet skollagen. Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier, kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Steg 1 - Ingripa

Den som ser pågående kränkning, diskriminering eller trakasserier skall genast ingripa så att händelsen avslutas.

Steg 2 - Utreda

Den som sett eller får höra om händelse samlar information från de inblandade samt dokumenterar noggrant vad som sägs. På Bergetskolan görs utredningen av mentor eller annan personal med stöd av elevhälsoteam och rektor/biträdande rektor.

En utredning som allsidigt belyser vad som hänt och som omfattar både den eller de som kan ha utfört kränkningen och den eller de som blivit utsatta ska göras. Utredningen kan även visa att kränkning inte har skett.

Utredningen ska innehålla en analys av orsakerna till det inträffade och ge tillräcklig information för en bedömning av vilka åtgärder som måste vidtas för att trakasserier eller kränkningar inte ska inträffa igen.

Steg 3 - Anmäla

Enligt Skollagen (2010:800) ska lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, kränkande behandling, sexuella trakasserier eller andra trakasserier i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn, som i sin tur ska anmäla vidare till huvudmannen.

Elever och vårdnadshavare ska påtala till skolpersonal (rektor, lärare, resurs, fritidspersonal) om de själva eller någon annan utsätts för kränkande behandling. Personalen anmäler skyndsamt till rektor via Draftit.

Utredningen dokumenteras och skall beskriva vad som hänt och vilka åtgärder skolan ska vidta samt varför dessa åtgärder valts. Den samlade dokumentationen ska sedan ge en bild av hur det ser ut i fråga om kränkningar och trakasserier på hela skolan, för att sedan kunna användas i förebyggande syfte. Information om kränkningar och trakasserier samt dokumentationen ska tillföras verksamhetschef.

Steg 4 - Åtgärda

De åtgärder som sätts in ska riktas, vid bedömt behov, mot både den som blivit utsatt och den eller de som utövat kränkningen. Åtgärderna följs upp för utvärdering om önskad effekt. Ett samarbete i arbetslaget underlättar för alla. Mentor eller berörd personal talar med den eller de som utfört en kränkning. Man förklarar vad som har hänt och vilket beteende som måste upphöra.

Förslag på åtgärder:

- Se över gruppindelningar och eventuella anpassningar.
- Placeringar i klassrum, omklädningsrum, kapprum och kösystem.
- Extra vuxen under raster och eventuellt vissa ämnen.
- Medlingssamtal vid konflikt.
- Separata raster.
- Anpassningar till och från skolan.
- Samtal med elev (mentor, rektor och/eller kurator).
- Samtal föräldrar och elev (mentor, rektor och/eller kurator).
- Veckomål (kortsiktigt). Utarbetas, utvärderas och förnyas i samarbete med elev och i vissa fall vårdnadshavare.

Steg 5 - Informera

Ansvarige utredare informerar vårdnadshavare samt arbetslag om det som hänt, samt att en kränkingsanmälan gjorts. I vissa fall kan flera samtal hem vara nödvändigt.

Steg 6 - Uppföljning

Rektor har ansvar för att försäkra sig om att det anmälda beteendet upphört. På Bergetskolan följs ärenden om kränkande behandling upp vid för att utvärdera insatta åtgärder och för att försäkra oss om att ovälkomna beteenden upphört.

Skolan behöver möta alla elevers behov. I vissa fall av grova kränkningar eller trakasserier kan det finnas fog för att upprätta en plan för både den utsatte och förövaren.

Visar det sig vid uppföljning att trakasserier eller kränkning inte upphört kan det bli aktuellt med disciplinära åtgärder enligt Skollagen kap 5.

Ytterligare åtgärder

I vissa fall av upprepade grova kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier kan anmälan till polis eller socialtjänsten bli aktuell.

Elev som är utsatt för kränkande behandling och upplever att man inte får tillräcklig hjälp från skolan, kan anmäla skolan till Barn- och elevombudet (BEO) vid Skolinspektionen.

Barn- och elevombudet utreder anmälningar om kränkande behandling och kan företräda enskilda barn och elever i domstol (BEO) tel. 08 - 586 080 00.

När det är fråga om diskriminering eller trakasserier kan ärendet anmälas till Diskrimineringsombudsmannen (DO) tel. 08 - 120 20 700.

Handlingsplan för implementering av Orsa kommuns Plan mot diskriminering och kränkande behandling i skolan

	Vad	Ansvar	När
	Plan mot diskriminering och kränkningar upprättas och vidarebefordrar till huvudman	Rektor	Januari
	Planen är klar och förs in i skolans eget årshjul.	Rektor	Januari
	Planen presenteras på VU-dag/APT, varje arbetslag planerar hur och när aktiviteter skall genomföras	Rektor	Februari
	Planen presenteras i varje klass på klassrådstitid Huvudmannen genomför övergripande analys Utskott för lärande samt Kommunstyrelsen tar del av rapporter och analys.	Klasslärare/Mentor Skolchef	Februari
	Analys av samtliga elevsamtal av EHT	Rektor +EHT	April
	Enkätundersökning	Rektor	Maj
	Analys av enkätundersökning Analys av läsårets kränkingsrapporter	Rektor/Skolchef	Maj/juni
	Planen presenteras i varje klass på klassrådstitid	Klasslärare/mentor	Augusti
	Kartläggning av nuläge Enkät Elevsamtal	Rektor. Klasslärare/Mentor	Oktober/ november
	Utvärdering av föregående års plan Analys av terminens kränkingsrapporter	Rektor. Klasslärare/Mentor	Januari
	Analys av kartläggning och utvärdering	Rektor. Klasslärare/Mentor	Januari